

ΙΑΤΡΟΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΑΛΗΝΗΣ

Υπουργείο Υγείας- Διοίκηση 1^{ης} ΥΠΕ Αττικής
Γενικό Νοσοκομείο Αττικής ΣΙΣΜΑΝΟΓΛΕΙΟ-
ΑΜΑΛΙΑ ΦΛΕΜΙΝΓΚ Ν.Π.Δ.Δ.

Μπαρδάνη Ειρήνη, Ψυχίατρος Παιδιών και Εφήβων, Σ. Δ/ντρια
Μαυραντώνη Άσπα, Ψυχολόγος
Χαρά Πετρέλλη, Κοινωνική Λειτουργός

Συνάντηση δικτύου επαγγελματιών με θέμα την ολοκληρωμένη προσέγγιση
της κακοποίησης-παραμέλησης των παιδιών :
από την πρώιμη ανίχνευση στην κλινική παρέμβαση.
25/11/2014

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΦΟΡΕΑ

- ✖ Το Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο (ΙΠΚ) Παλλήνης είναι δομή πρωτοβάθμιας φροντίδας ψυχικής υγείας για παιδιά εφήβους και τις οικογένειές τους.
- ✖ Στελεχώνεται από διεπιστημονική ομάδα, που την αποτελούν παιδοψυχίατρος, ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, ειδική παιδαγωγός, λογοθεραπεύτρια, εργοθεραπεύτρια και διοικητική υπάλληλος.
- ✖ Στόχος μας είναι η διάγνωση, η θεραπεία και η υποστήριξη των παιδιών/εφήβων και των οικογενειών τους.

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗ

- ✖ Διαπιστώνουμε ότι στο πλαίσιο της κλινικής μας δουλειάς , συναντάμε περιπτώσεις κακοποίησης-παραμέλησης παιδιών, πιο συχνά, απ' ότι διαφαίνεται αρχικά.
- ✖ Συχνά, το πρόβλημα είναι καλυμμένο πίσω από άλλα αναφερόμενα προβλήματα και δυσκολίες, όπως μαθησιακές δυσκολίες, αγχώδη συμπτωματολογία, διάσπαση προσοχής, επιθετικότητα, ή και γενικότερα αλλαγή στη συμπεριφορά του παιδιού/εφήβου.
- ✖ Ο ρόλος των ειδικών είναι διαγνωστικός, προληπτικός, συμβουλευτικός, υποστηρικτικός.

ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ

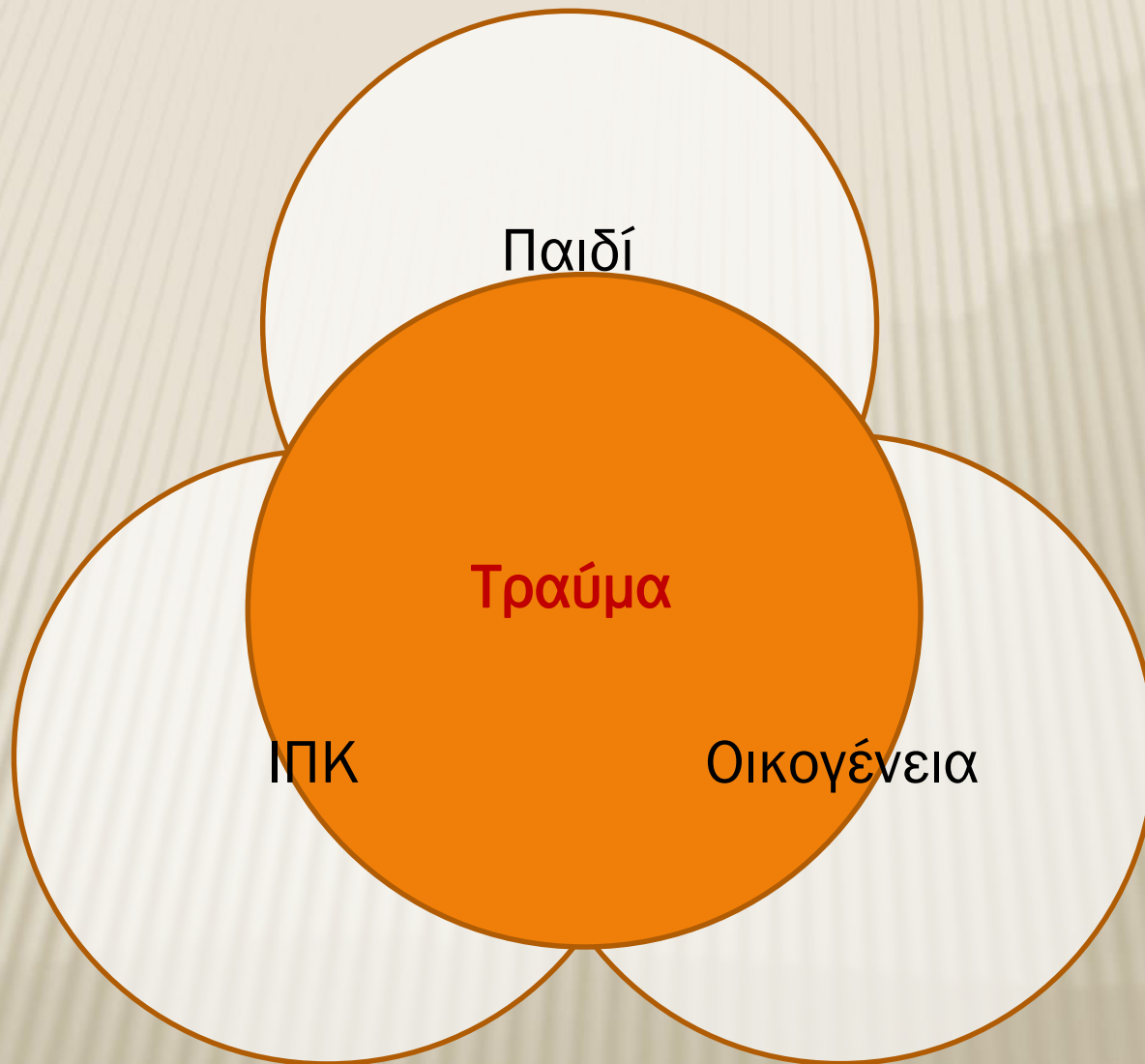
Αλέξανδρος, 8 χρ.: Έρχεται στο ΙΠΚ λόγω προβλημάτων συμπεριφοράς στο σχολείο και ήπιων μαθησιακών δυσκολιών. Είναι το 3^ο από τα 4 παιδιά μιας μονογονεϊκής οικογένειας. Η μητέρα είναι πολύ θυμωμένη μαζί του, γίνεται αρκετά σκληρή, χρησιμοποιεί συχνά σωματική τιμωρία για να τον «συμμορφώσει». Η διάγνωση της ΔΕΠΥ, που δόθηκε στον Αλ., η ενημέρωση του σχολείου και η συμβουλευτική με την μητέρα, βοήθησαν στην κατανόηση των δυσκολιών του παιδιού και στην αναγνώριση των αναγκών του και τελικά στην τροποποίηση της συμπεριφοράς της μητέρας.

Αγγελική, 7 χρ. Έρχεται στο ΙΠΚ, λόγω άρνησής της να επικοινωνήσει με τον πατέρα της. Γονείς σε διάσταση πολλά χρόνια. Διαπιστώνεται ότι ο πατέρας συνηθίζει να πλένει την κόρη του μετά τη χρήση τουαλέτας, ενώ το παιδί δυσανασχετεί, αφού είναι σε θέση να αυτοεξυπηρετείται πλήρως. Διαπιστώνουμε ότι αυτή η συμπεριφορά του πατέρα προκύπτει από την εμμονή του με την καθαριότητα και την ανησυχία του για θέματα υγιεινής. Μετά από συμβουλευτική παρέμβαση, ο πατέρας κατανόησε την ακαταλληλότητα αυτής της συμπεριφοράς και την σταμάτησε. Το κορίτσι ανακουφίστηκε πολύ.

ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ-ΠΑΡΑΜΕΛΗΣΗ

- ✖ Άλλοτε η κακοποίηση-παραμέληση είναι ο κύριος λόγος προσέλευσης ενός παιδιού /εφήβου στο ΙΠΚ.
- ✖ Παραπομπή συνήθως από την εισαγγελία ανηλίκων, από διάφορους φορείς ή μετά από καταγγελία του ενός γονιού.
- ✖ Πρόκειται για αρκετά **σοβαρές μορφές κακοποίησης**, όπως σεξουαλική παραβίαση, σοβαρή και μακροχρόνια παραμέληση βασικών αναγκών του παιδιού, συστηματική άσκηση σωματικής βίας σε βάρος του παιδιού, Μινχάουζεν δι' αντιπροσώπου.
- ✖ Συχνά έχουμε πρόκληση σοβαρού **ψυχικού τραύματος** στο παιδί που εμφανίζεται με ποικίλη συμπτωματολογία (χωρίς απαραίτητα να παραπέμπει σε PTSD).

«ΤΡΑΥΜΑ, ΤΡΑΥΜΑ & ΤΡΑΥΜΑ»

ΤΟ «ΤΡΑΥΜΑ» ΤΩΝ ΓΟΝΙΩΝ

- ✖ Ναρκισσιστικό πλήγμα.
- ✖ Αναβίωση δικών τους τραυματικών εμπειριών.
- ✖ Μπορεί να δημιουργήσει στρεβλώσεις στο πώς αντιλαμβάνονται και ασκούν τον γονεϊκό τους ρόλο..

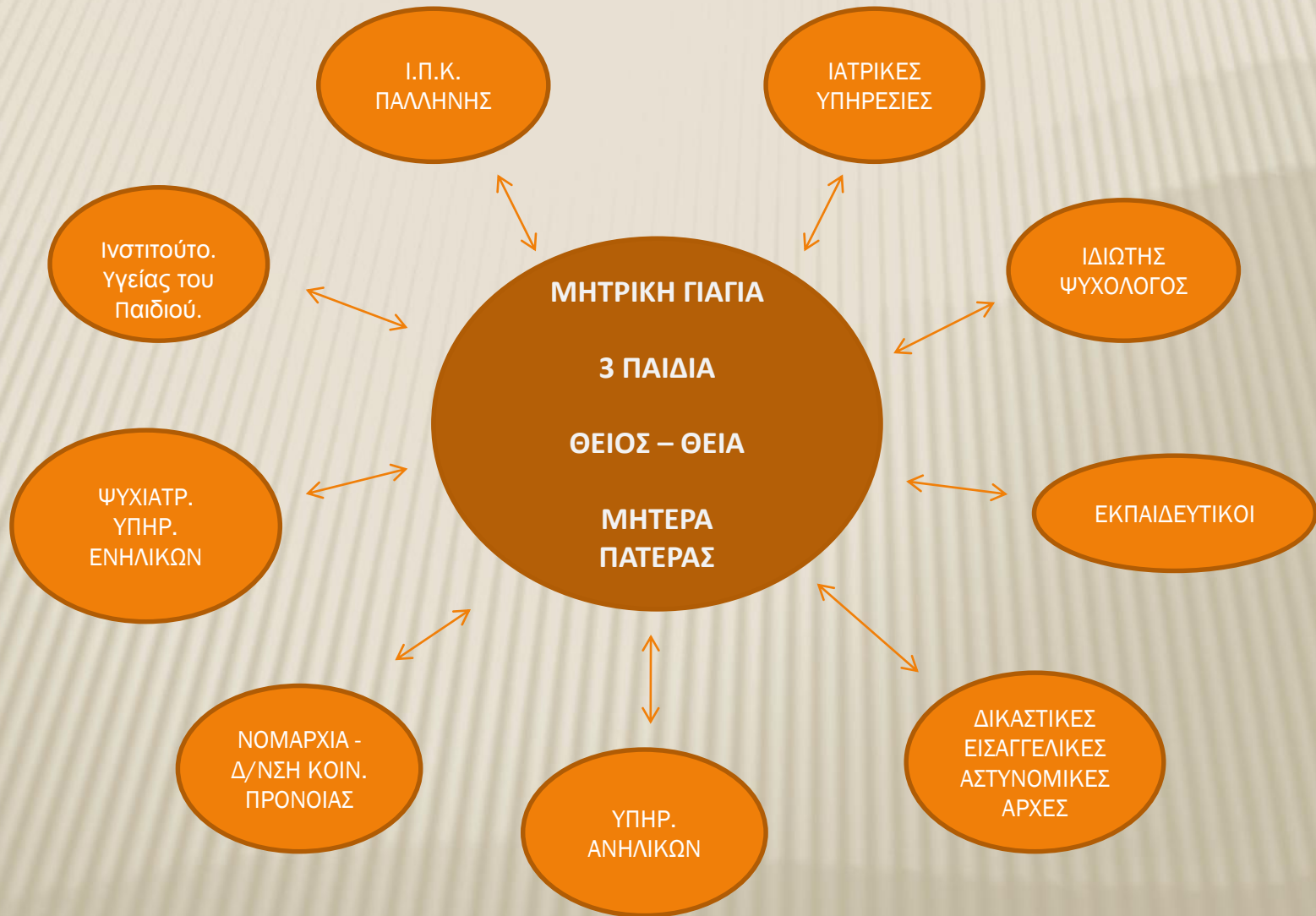
ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

- ✖ Ελίζα, 13 χρ.: ήρθαν στο ΙΠΚ, μετά από περιστατικό ασέλγειας σε βάρος της έφηβης από ηλικιωμένο γείτονα. Το γεγονός αυτό έφερε στην επιφάνεια μία ιδιαίτερα τραυματική εμπειρία της μητέρας από την δική της εφηβεία, που ουσιαστικά καθόρισε την πορεία της ζωής της. Η εξαιρετικά φορτισμένη συναισθηματική αντίδραση της μητέρας, δεν επέτρεπε στην έφηβη ν' αποδώσει στο γεγονός που την αφορούσε, τις πραγματικές του διαστάσεις.
- ✖ Γιάννης, 5 χρ.: ήρθαν στο ΙΠΚ, μετά από παραπομπή από κοινωνική υπηρεσία δήμου και το νηπιαγωγείο. Το παιδί παρουσιάζει πολλές δυσκολίες συμπεριφοράς στο σπίτι και στο σχολείο. Η μητέρα είναι ιδιαίτερα σκληρή κι απορριπτική προς το παιδί. Ασκεί σωματική και ψυχολογική βία στο παιδί. Αναφέρει χωρίς ενοχή ότι δεν τον αντέχει, θα ήθελε να τον βάλει σε ίδρυμα. Η ίδια ήταν μεγάλωσε μ' έναν βίαιο πατέρα και μια ψυχικά άρρωστη μητέρα, την οποία φρόντιζε σαν παιδί και συνεχίζει να φροντίζει ακόμη και τώρα.

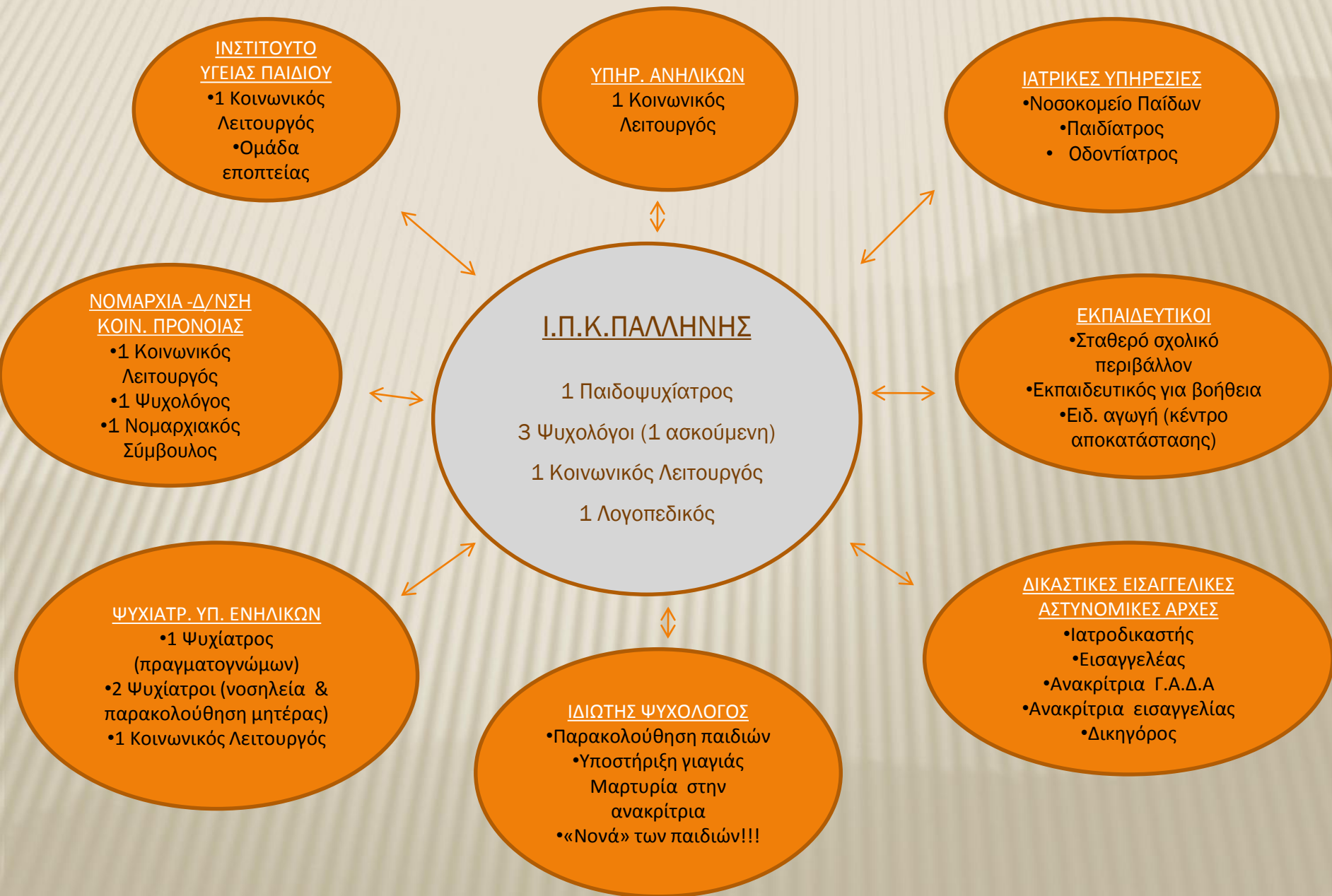
ΣΤΟΧΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

- ✖ Σε σοβαρά ψυχικά τραύματα παρατηρούμε ότι οι εμπλεκόμενοι οργανώνονται ψυχικά γύρω από το τραύμα.
- ✖ Στόχος ο περιορισμός των συναισθηματικών συνεπειών του τραύματος κι όχι η εγκατάσταση και η επέκτασή τους.
- ✖ Υποστήριξη, ενίσχυση του υγιούς κομματιού, αναζήτηση νέου νοήματος.

ΔΙΚΤΥΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΒΟΗΘΕΙΑ Ή ΘΕΣΜΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ;

ΤΟ «ΤΡΑΥΜΑ» ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ

- ✗ Ανακίνηση δικού μας ενδοψυχικού υλικού.
- ✗ Μεγάλη πρόκληση, ικανή να αποσταθεροποιήσει την επαγγελματική μας ταυτότητα.
- ✗ Πρόκληση στο αξιακό μας σύστημα (γονιός-θύτης).
- ✗ Βιώνουμε έντονα συναισθήματα όπως θυμό, επιθετικότητα, άγχος, ενοχή, αίσθημα αδυναμίας.
- ✗ Κίνδυνος για δική μας θυματοποίηση.

Επιλογές

υπερεμπλοκή ή αποστασιοποίηση

(Διολίσθηση σ' άλλους ρόλους ή αποποίηση του ρόλου μας)

ΤΙ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ;

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ «ΤΡΑΥΜΑΤΟΣ»

- ✖ Ατομικό επίπεδο (αυτοπαρατήρηση, ενημερότητα, ανάληψη προσωπικής ευθύνης, εποπτεία, συνεχής εκπαίδευση).
- ✖ Ομαδικό επίπεδο (ομαδική διεργασία, διαμόρφωση κοινής φιλοσοφίας και προσέγγισης, ανάληψη ευθύνης από την διεπιστημονική ομάδα, εποπτεία, συνεχής εκπαίδευση).
- ✖ Θεσμικό επίπεδο (δημιουργία υποστηρικτικού δικτύου επαγγελματιών, νομοθετικές ρυθμίσεις, ανάληψη ευθύνης και δράσης από φορείς που έχουν θεσμικό ρόλο).

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΙΠΚ ΠΑΛΛΗΝΗΣ

Εποπτεία της διεπιστημονικής ομάδας του ΙΠΚ από
αντίστοιχη ομάδα του ΙΥΠ για τις περιπτώσεις
σεξουαλικής παραβίασης παιδιών.

- ✖ ΙΥΠ: φορέας με θεσμικό ρόλο, επικαιροποιημένη θεωρητική γνώση, επαγγελματική και θεραπευτική εμπειρία
- ✖ Λειτουργήσε ως εγγυητής πλαισίου εμπιστοσύνης, ασφάλειας
- ✖ Συνδημιουργία χώρου και χρόνου για επιστημονικό διάλογο, μοίρασμα, επεξεργασία, κατανόηση, σύνθεση

Ευχαριστούμε ιδιαίτερα
τον κ. Νικολαΐδη Γιώργο,
την κ. Γεωργούδη Νέλυ και
την κ. Σκουμπουρδή Αγγελική
για όλα όσα μας πρόσφεραν στο πλαίσιο αυτής
της συνεργασίας.